

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗМІСТУ ОСВІТИ**

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
для вищих навчальних закладів I – II рівнів
акредитації, які здійснюють підготовку
молодших спеціалістів на основі
базової загальної середньої освіти

Київ – 2010

Всесвітня історія. Навчальна програма для вищих навчальних закладів I–II рівня акредитації, які здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти.

Укладач: Корольова Г. І. – викладач-методист Київського медичного коледжу №3

Рецензенти: Івануха А. П. – голова циклової методичної комісії
Київського міського медичного коледжу
Пустовойт А. А. – викладач Київського коледжу міського
господарства Академії муніципального
управління

Програма схвалена комісією з історії Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України
(протокол № 4 від 07 червня 2010 р.).

Надано гриф «Рекомендовано Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти як навчальну програму для студентів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації» (від 18.08.10 № 1.4/18-3292).

Відповідальна за випуск: Оніщенко М. І., зав. сектором відділу змісту і технологій навчання молодших спеціалістів Інституту інноваційних технологій і змісту освіти.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.

Програма з всесвітньої історії призначається для вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, які здійснюють підготовку кадрів на основі базової загальної середньої освіти та відповідає вимогам Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти. Головним завданням вивчення предмета є надання майбутнім фахівцям системи історичних знань, умінь та навичок, здатність до творчого мислення, судження, усвідомлення загальнолюдських цінностей у світлі історичних подій.

Зміст програми побудований на синтезі культурологічного, цивілізаційного та соціоантропоцентричного підходів у контексті всесвітньої історії.

Навчити студента рухатись у просторі ідей, фактів, понять, допомогти виробити цілісний погляд на світ, формувати повноцінного громадянина в умовах розбудови незалежної України, формувати функціональні, мотиваційні та соціальні компетентності, виходячи з понять Батьківщина, самовираження, права і свободи людини, держава, громадянин, людина, сім'я тощо.

При плануванні навчального процесу враховувати синхроністичне вивчення та узгодження матеріалу всесвітньої історії і Історії України. Це стосується історії міжнародних відносин і зовнішньої політики у ХХ ст., історії Першої і Другої світових війн, окремих питань історії культури тощо.

Головною метою навчання всесвітньої історії є:

- Формування компетентностей, які базуються на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, набутих завдяки навчанню.
- Уміння оперувати науковими знаннями та фактичним матеріалом.
- Накопичення історичних знань, а на їх основі вирішення проблем, які виникають у різних життєвих ситуаціях.
- Розвивати здатність до системного мислення, яке включає індивідуальний досвід участі в навчальному процесі або вміння вчитися.
- Розуміння практично-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.
- Вміння застосовувати історичні знання і набуті уміння для практичної діяльності в суспільстві.
- Виховання у студентів соціальних компетентностей, пов'язаних з соціальною діяльністю особистості, життям суспільства.
- Виховання патріотизму і вміння жити в багато культурному суспільстві.
- Розвивати здатність студента орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя.
- Навчити оцінювати найважливіші досягнення національної, європейської та світової культури, їх взаємовплив та діалог культур різних народів.
- Підготовка до активного громадського життя в Українській державі.

З психолого-дидактичної точки зору програму побудовано на поєднанні особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів до навчання. Критерієм оцінки знань студентів сьогодні є вміння аналізувати, узагальнювати, активно використовувати в нестандартній (поза навчальній) ситуації, вести пошуково-дослідницьку роботу.

Основними компонентами програми є: зміст історичного навчального матеріалу, перелік вимог до рівня стандарту загальноосвітньої підготовки студентів, на які викладач орієнтується під час вивчення конкретних тем окремих курсів.

До кожної теми надано провідні ідеї, що забезпечують загальну концепцію розуміння змісту теми, орієнтовний узагальнений перелік інформаційних питань змісту. Повне опрацювання знань у певній системі, їх усвідомлення і застосування забезпечується у даній програмі не тільки запам'ятовуванням, а й опрацюванням їх за завданнями, що передбачені наступним компонентом програми - вимоги до академічного рівня підготовки студентів.

Системне та послідовне формування перелічених знань, умінь, навичок, ціннісних орієнтацій забезпечує розвиток у студентів відповідних предметних компетентностей з всесвітньої історії, та є основою для набуття ключових компетентностей: «вміння вчитися», «загальнокультурна» компетентність, «соціально-трудова».

Програму складено на основі навчальної програми з всесвітньої історії, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 05.06.2009р. №491 з урахуванням специфіки організації навчального процесу у вищих навчальних закладах I-II рівня акредитації.

До програми додається перелік понять, знання яких обов'язкове для кожного студента, а також список літератури з курсу всесвітньої історії.

Програма розрахована на 104 години. У ній подано тематичний план, але розподіл навчального часу на вивчення окремих тем орієнтовний.

При розробленні робочого навчального плану навчальний заклад розподіляє загальний обсяг годин (104 год.) на аудиторні заняття та самостійну роботу (10-15%), які враховуються предметними (цикловими) комісіями при складанні робочої програми предмета.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

Новітня історія; світова війна; національно-визвольний рух; фашизм; націонал-соціалізм; громадянське суспільство; національно-демократична революція; робітничий рух; антивоєнний рух; комуністичний рух; „розкуркулення”; інтегральний націоналізм; тоталітаризм; демократія; авторитарний режим; радянська влада; більшовицька диктатура; „світова революція”; сталінізм; гітлеризм; терор; політична криза; репресії; „велика депресія”; „воєнний комунізм”; нова економічна політика; індустріалізація; колективізація; мілітаризація; колгосп; радгосп; „культурна революція”; ідеологія; демагогія.

Антифашистська коаліція; голокост; антисемітизм; постіндустріальне суспільство; біполярний світ; посткомуністичні країни; „холодна війна”; розрядка; депортація; дисидентський рух; шовінізм; гегемонізм; волюнтаризм; суб’єктивізм; рух Опору; десталінізація; номенклатура; мажоритарна виборча система; корупція; популізм; науково-технічна революція; військово-промисловий комплекс; європейська інтеграція; економічні проблеми; гігантоманія; „економічне диво”; інфляція; приватизація; вільна економічна зона; урбанізація; інформаційне суспільство; діалог культур; елітарна культура; „масова культура”; „космополітизм”; деідеологізація; деполітизація; ядерний клуб.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Тоталітаризм – феномен ХХ століття протистояння демократії й тоталітаризму. Падіння імперій та виникнення нових держав. Зміна позицій індустріально розвинутих країн після першої світової війни. „Новий курс” як форма державного регулювання ринкової економіки. Фашизм, націонал-соціалізм та сталінізм як різновиди тоталітаризму. Націоналізація засобів виробництва, директивно-планова економіка, централізоване господарювання, ліквідація ринку – основа більшовицького реформування економіки. Індустріалізація промисловості і суцільна колективізація сільського господарства – основні напрями економічної політики більшовиків. Терор і репресії, переслідування інакомислячих - невід’ємні риси тоталітаризму. Причини прискорення науково-технічного прогресу. Непристосованість командної економіки до технологічної революції. Еволюційне пристосування демократичних країн до соціально-орієнтованого громадянського суспільства. Виникнення міжнародних організацій, покликаних розв’язувати політичні проблеми у планетарному масштабі. Утворення біполярного світу і його еволюція у багатополісний світ наприкінці ХХ століття. Ліквідація колоніалізму, створення і розвиток незалежних держав. Тенденція посилення європейської інтеграції.

Демократизація країн Центральної і Східної Європи. Тоталітарний характер комуністичних режимів у Східній Європі. Крах тоталітаризму і перемога демократії. Перехід від конфронтації до співробітництва. Проблеми посткомуністичних країн. Основні тенденції у зовнішній політиці.

ОСНОВНІ ВМІННЯ

- Порівнювати, пояснювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб, спираючись на отримані знання, на основі альтернативних поглядів на проблеми;
- Оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- Користуватися науковою термінологією;
- Складати конспект, тези, готувати реферат, доповідь, складати список літератури за темою, брати участь у дискусії, конференції;
- Використовувати різні джерела знань: документи, науково-популярну літературу, періодичну пресу; порівнювати і критично аналізувати інформацію з різних джерел знань;
- Визначати роль людського фактора в історії, давати різнобічну характеристику історичним особам, розкривати внутрішні мотиви їхніх дій;
- Порівнювати історичні події, процеси з періодами (епохами), орієнтуватись у науковій періодизації історії;
- Працювати з усіма доступними джерелами знань, вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою;
- Вміти аргументовано, на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, толерантно ставитися до протилежних думок, брати участь у дискусіях, „круглих столах”, конференціях, виявляти розбіжності у позиціях, критично ставитись до тенденційної інформації.

ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№/№	Назва теми	Кількість годин
1.	Вступ.	2
2.	Світ на початку ХХ століття.	6
3.	Перша світова війна 1914-1918 роки.	4
4.	Повоєнне облаштування світу.	4
5.	Період повоєнної кризи та революцій (1917-1923 роки.)	8
6.	Період стабілізації в Європі та Північній Америці (1924-1929 роки)	10
7.	Підсумкове заняття	2
8.	Світ у період економічної кризи 1929-1933 роки та подолання її наслідків.	16
9.	Назрівання другої світової війни.	6
10.	Друга світова війна (1939-1945 роки)	8
11.	Міжнародні відносини (1945 роки – початок ХХ століття)	4
12.	Американський континент: США, Канада та Латинська Америка (1945 роки – початок ХХІ століття)	6
13.	Країни Західної Європи (1945 роки - початок ХХІ століття)	6
14.	Країни Центральної та Східної Європи (1945 роки – початок ХХІ століття)	8
15.	Країни Азії та Африки в другій половині ХХ – на початку ХХІ століття	4
16.	Розвиток культури (1945 роки – початок ХХІ століття). Глобальні проблеми людства.	6
17.	Підсумкове заняття	4
Усього:		104

В робочому навчальному плані навчальний заклад розподіляє загальний обсяг годин на аудиторні та самостійну роботу (10-15%).

К-ть год	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки студентів (рівень стандарту)
2	<p>Вступ Ознайомлення студентів із завданнями і структурою курсу. Побудова підручника з предмета, додаткова навчальна література та електронні ресурси. Форми й методи організації навчальної діяльності на заняттях із курсу. Періодичність, критерії й засади тематичного, семестрового оцінювання. Основні цінності та здобутки людства на початку ХХ століття. Народонаселення.</p>	<p>Студент (студентка): <i>характеризує</i> основні цінності та здобутки людства на початку ХХ століття; <i>описує</i> становище світу на початку ХХ століття; <i>складає</i> „демографічний портрет” людства.</p>
6	<p>Тема 1. Світ на початку ХХ століття. Особливості державного устрою, політичного життя та соціально-економічного розвитку провідних країн світу (США, Велика Британія, Німеччина, Франція, Росія та Австро-Угорщина) на початку ХХ століття. Прискорення економічного, технічного, інтелектуального прогресу. Активізація суспільно-політичних рухів. Початки державного регулювання соціально-економічних процесів. Формування націй. Національні рухи в Індії та у Китаї. Особливості модернізаційних процесів у Японії. Загальна характеристика процесів у країнах Латинської Америки.</p>	<p>Студент (студентка): <i>показує</i> на карті провідні країни Європи, Азії та Америки на початку ХХ століття; <i>визначає</i> особливості соціально-економічного розвитку провідних країн світу (США, Велика Британія, Німеччина, Франція, Росія), а також Австро-Угорщини, Японії, Індії, Китаю, країн Латинської Америки на початку ХХ століття; <i>аналізує</i> технічний та інтелектуальний прогрес; <i>характеризує</i> суспільно-політичні рухи, причини їх активізація на початку століття; <i>пояснює</i> передумови державного регулювання соціально-економічних процесів; <i>порівнює</i> державний устрій та особливості політичного життя розвинутих країн; <i>хронологічно зіставляє</i> події та явища теми; тлумачить і застосовує поняття і терміни:</p>

		„імперіалізм”, „нація”, „технічний прогрес”, „державне регулювання економіки”, „соціалістичний рух”, „профспілковий рух”, „дуалістична монархія”, „націоналізм”, „національний рух”, „традиційне суспільство”, „латифундизм”.
4	<p>Тема 2. Перша світова війна 1914-1918 роки. Міжнародні кризи та конфлікти на початку ХХ століття Створення Троїстого блоку та Антанти. Гонка озброєнь, посилення мілітаризму, шовіністична пропаганда. Причини, привід та початок Першої світової війни. Стратегічні плани супротивників. Основні та другорядні театри воєнних дій. Військові кампанії та основні битви 1914-1918 роки Технічне вдосконалення в роки війни. Підводна війна. Вступ у війну США. „14 пунктів” В. Вільсона. Вихід Росії з війни. Завершення війни та втрати від неї.</p>	<p>Студент (студентка): <i>описує</i> процес створення Троїстого блоку та Антанти; <i>характеризує</i> витоки та природу міжнародних криз та конфліктів на початку ХХ століття; <i>пояснює</i> процес гонки озброєнь, посилення мілітаризму, шовіністичної пропаганди, причини, привід та початок Першої світової війни, зміну статусу жінки в суспільстві в період війни; <i>визначає</i> стратегічні плани противників, причини вступу у війну головних її учасників, зокрема США, виходу Росії з війни; <i>формує</i> навички роботи з картою.</p>
4	<p>Тема 3. Повоєнне облаштування світу. Паризька мирна конференція. Версальський договір. Створення Ліги Націй. Мирні договори із союзниками Німеччини. Вашингтонські договори 1921-1922 роки. Сильні і слабкі сторони Версальської системи. Основні світоглядні, політичні і економічні наслідки Першої світової війни. Криза демократії та європейської цивілізації. Зміни в системі цінностей людини. Розпад багатонаціональних імперій і утворення нових незалежних держав у Європі. Зміна статусу жінки в суспільстві у ході війни. Проблема репарацій. Плани Дауеса і Юнга.</p>	<p>Студент (студентка): <i>описує</i> хід Паризької конференції; <i>характеризує</i> головні положення Версальського договору з Німеччиною та договорів з її союзниками у Першій світовій війні; механізм створення, переваги й недоліки Ліги Націй, значення реалізації планів Дауеса і Юнга для Європи і США; <i>пояснює</i> механізм розв’язання проблеми репарацій та її</p>

		<p>значення її подолання для стабільності у світі; <i>визначає</i> причини розбіжностей між державами – переможцями на Паризькій конференції, зокрема статей Версальського договору. Використовують історичну карту для розкриття умов Версальського договору, мирних договорів із союзниками Німеччини у Першій світовій війні, кордонів нових незалежних держав Європи, наслідків Вашингтонського договору; <i>дає</i> характеристику політичним особистостям: Ллойд Джорджу, Ф. Пуанкаре, Ж. Клемансо; <i>узагальнює</i> значення повоєнного врегулювання міжнародного становища; хронологічно співвідносить події та явища теми; <i>тлумачить і застосовує</i> поняття і терміни: «анексія», «репарація». «контрибуція».</p>
8	<p>Тема 4. Період повоєнної кризи та революцій (1917-1923 роки) Причини та наслідки революції 1917 року та громадянської війни в Росії. Прихід до влади більшовиків. «Воєнний комунізм». Діяльність Комінтерну. Листопадова революція в Німеччині 1918 року. Революція 1918 року в Угорщині. Прихід до влади Б. Муссоліні. Встановлення фашистської диктатури в Італії. Революція в Туреччині. М. Кемаль. Національні рухи в Китаї, Індії й Африці.</p>	<p>Студент (студентка): <i>називає</i> ключові події періоду повоєнної кризи та революцій; <i>показує</i> на карті зміну кордонів Російської держави після падіння монархії, приходу до влади більшовиків основні fronti громадянської війни; нові кордони Німеччини, Угорщини, Туреччини; <i>описує</i> хід російської революції 1917 року та громадянської війни, революції 1918 року в Німеччині, революцій в Угорщині та Туреччині,</p>

		<p>національних рухів у Китаї, Індії й Африці; <i>характеризує</i> період повоєнної кризи та загострення соціальних протиріч, політику Тимчасового уряду в Росії, діяльність Комінтерну щодо розповсюдження «світової пролетарської революції»; <i>аналізує</i> добу «воєнного комунізму» в радянській Росії, процес встановлення фашистської диктатури Б. Муссоліні в Італії; <i>порівнює</i> характер та наслідки революцій в Росії та Німеччині; <i>дає власну оцінку</i> діяльності провідних політичних діячів періоду: В. Леніна, О. Керенського, Б. Муссоліні, Б. Куна, Р. Люксембург, К. Лібкнехта, Ф. Еберта, М. Кемалю; <i>застосовує та пояснює</i> поняття і терміни: «більшовизм», «світова пролетарська революція», «експорт революції», «валіzkова дипломатія», «фашизм».</p>
10	<p>Тема 5. Період стабілізації в Європі та в Північній Америці (1924-1929 роки) Визрівання умов світової економічної кризи Доба «процвітання» у США. Велика Британія в 1900-1920 роках Консерватори і лейбористи при владі. Загальний страйк шахтарів 1925-1926 роки. Німеччина в період Веймарської республіки. Франція в 20-ті роки ХХ століття. Створення корпоративної системи в Італії. Утворення СРСР. Неп. Особливості соціально-економічного та політичного розвитку нових незалежних європейських держав; Польща, Чехословаччина, Угорщина, Югославія.</p>	<p>Студент (студентка): <i>називає</i> основні внутріполітичні події в Європі та США періоду стабілізації 1924 – 1929 роки; <i>показує</i> на карті Рейнську демілітаризовану зону, трансформацію Британської колоніальної імперії, кордони СРСР; <i>описує</i> політику «твердого індивідуалізму» за президентів-республіканців у США; становлення Веймарської республіки в</p>

	<p>Румунія та Болгарія після Першої світової війни.</p> <p>Найважливіші досягнення в галузі освіти, науки і техніки. Основні ідеї й течії у розвитку культури. Нові цінності європейців і американців у 1900-1920-тих роках. Поява «масової культури». Нові напрями в мистецтві та літературі. Повсякденність.</p>	<p>Німеччині; політику «уряду національного порозуміння» у Франції; внутрішню політику консервативних і лейбористських урядів у Великій Британії, створення корпоративної системи в Італії;</p> <p><i>визначає</i> основні ідеї та течії у розвитку культури;</p> <p><i>характеризує</i> добу «процвітання» у США; загальний страйк гірників 1925-1926 роки у Великій Британії; найважливіші досягнення науки і техніки, їх вплив на повсякденне життя людей;</p> <p><i>аналізує</i> передумови світової економічної кризи, закон про промислові конфлікти та тред-юніони 1927 року; причини переходу до непу; утворення СРСР; нові напрями у культурі;</p> <p><i>дає власну оцінку</i> політиці ізоляціонізму США, здобуткам та проблемам періоду стабілізації країн Західної Європи та Америки; <i>застосовує та пояснює</i> поняття і терміни: «процвітання», «корпоративна система», «твердий індивідуалізм», «ізоляціонізм», «неп», «модернізм», «авангардизм», «втрачене покоління», «масова культура», «джаз», «мюзикл», «олімпійський рух».</p>
2	Підсумкове заняття	

К-ть год	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки студентів
16	<p>Тема 6. Світ у період економічної кризи 1929-1933 роки та подолання її наслідків.</p> <p>Світова економічна криза 1929-1933 роки (Великої депресії). Пошуки шляхів подолання кризових явищ в економіці й суспільному житті. США напередодні та в роки Великої депресії. Америка за президента Г. Гувера.</p> <p>Засади «Нового курсу» Ф. Д. Рузвельта та його основні підсумки. Впровадження елементів державного регулювання економіки. Велика Британія, уроки кризи. Реформування Британської Імперії. Впровадження системи імперських преференцій.</p> <p>Світова економічна криза в Німеччині. Прихід до влади А. Гітлера. Нацизм. Встановлення націонал-соціалістичної диктатури в Німеччині, економічна, соціальна та ідеологічна політика нацистського режиму. Знищення політичної опозиції. Войовничий антисемітизм. Франція та Іспанія в період кризи. Утворення, прихід до влади та політики урядів Народних фронтів у Франції та Іспанії; їх досягнення, прорахунки та причини розпаду. Вплив світової кризи на соціально-економічне та політичне становище країн Центральної та Східної Європи (Польща, Чехословаччина, Угорщина, Румунія, Болгарія, Югославія). Боротьба між демократичними цінностями та тоталітарними тенденціями. Велика депресія й Радянський Союз. Соціалістичне будівництво в СРСР. Політика «прискореної»</p>	<p>Студент (студентка):</p> <p><i>характеризує</i> причини та наслідки світової економічної кризи 1929-1933 роки, шляхи подолання кризових явищ в економіці й суспільному житті; найважливіші досягнення науки, технічний прогрес; <i>пояснює</i> його мілітаристичну спрямованість у період підготовки та ведення війни; <i>прослідковує та зіставляє</i> внутрішню політику США, Великої Британії, Франції, Німеччини та Італії у 30-ті роки ХХ століття як шляхи подолання проявів Великої депресії; особливості соціально-економічного та політичного розвитку країн Центральної та Східної Європи (Польща, Чехословаччина, Угорщина, Румунія, Болгарія, Югославія), Японії, країн Латинської Америки, арабського світу в міжвоєнний період;</p> <p><i>визначає</i> економічні та соціальні засади «Нового курсу» Ф. Д. Рузвельта та його основні підсумки; основні риси демократичних та авторитарних режимів; основні ідеї та напрямки у розвитку мистецтва в 30-ті – 40-і роки ХХ століття;</p> <p><i>пояснює</i> роль індустріалізації та колективізації в СРСР як запобіжних заходів уникнення світової економічної кризи; <i>аналізує</i> сутність тоталітаризму та зіставляють його прояви в</p>

	<p>індустріалізації та колективізації сільське господарство в Радянському Союзі. Голодомори. Життя пересічної людини в СРСР: успіхи, турботи, страхи. Остаточне оформлення тоталітарного режиму, масові репресії 1937-1938 роки. Сутність авторитаризму та тоталітаризму.</p> <p>Китай. Об'єднання країни, встановлення влади Гоміндану. Боротьба проти японської агресії в 30-х роках.</p> <p>Індія. Кампанія громадянської непокори народів Індії в 30-х роках та її результати.</p> <p>Японія. Основні тенденції внутріполітичної та зовнішньополітичної стратегії Японії в 20-30-ті роки Арабський світ у міжвоєнний період. Близькосхідна проблема.</p> <p>Латинська Америка. Особливості економічних і політичних процесів у регіоні. Вплив іноземних держав. Протиборство демократичних сил і диктаторських режимів.</p> <p>Найважливіші досягнення освіти і науки. Технічний прогрес, його мілітаристична спрямованість у період підготовки та ведення війни. Основні ідеї та напрямки у розвитку мистецтва 30-х роки ХХ століття</p> <p>Відмінності в розвитку культури в демократичних і тоталітарних державах.</p>	<p>Радянському Союзі, Німеччині та Італії, авторитаризму в Іспанії;</p> <p><i>аналізує</i> відмінності в розвитку культури в демократичних і тоталітарних державах, спричиненість змін ціннісних орієнтацій людини в умовах війни;</p> <p><i>дає</i> власну оцінку цим історичним явищам;</p> <p>хронологічно співвідносить події та явища теми;</p> <p><i>аргументує</i> своє бачення загального процесу розвитку провідних країн світу в 30-ті роки ХХ століття;</p> <p><i>характеризує</i> роль політичних діячів: І. Сталіна, Б. Муссоліні, А. Гітлера, Ф. Франко, Ю. Пілсудського, М. Горті, Е. Бенеша, царя Бориса, Дж. Неру, Чан Кайші;</p> <p><i>тлумачить і застосовує</i> поняття і терміни: «авторитаризм», «тоталітаризм», «антисемітизм», «новий курс», «кейнсіанство», «етатизм», «народний фронт», «режим санації» (оздоровлення), «мілітаризація», «латифундизм».</p>
6	<p>Тема 7. Назрівання Другої світової війни.</p> <p>Вплив світової економічної кризи на загострення міжнародної напруженості в умовах 1930-х років ХХ століття.</p> <p>Зовнішньополітичні пріоритети провідних безпеки країнами Заходу, країн світу у другій половині 30-х років ХХ ст.</p>	<p>Студент (студентка):</p> <p><i>визначає</i> вплив світової економічної кризи на загострення міжнародної напруженості в умовах 1930-х років ХХ століття;</p> <p><i>характеризує</i> зовнішньополітичні пріоритети провідних країн світу у вказаний період. Спроби</p>

	<p>Відмова Німеччини від дотримання Версальського договору й підготовка до війни. Агресивні дії Німеччини, Італії та Японії. Формування осі Рим — Берлін — Токіо. Спроби створення системи колективної безпеки. Громадянська війна 1936—1939 роки в Іспанії. Мюнхенська конференція та її наслідки. Крах політики умиротворення. Провал англо-франко-радянських переговорів (літо 1939 року). Зближення СРСР із Німеччиною. Радянсько-німецький пакт про ненапад („Пакт Молотова — Ріббентропа”) і його наслідки.</p>	<p>створення системи колективної безпеки країнами Заходу. Залучають історичну карту, зіставляють процес утворення вогнищ війни на Далекому Сході, в Африці та Європі. Прослідковують витоки, прояви та наслідки політики умиротворення, процес радянсько-німецького зближення та підписання пакту „Молотова — Ріббентропа”. Хронологічно та територіально співвідносять події та явища теми. Характеризують роль політичних діячів: І. Сталіна, А. Гітлера, Б. Муссоліні, Н. Чемберлена, Е. Даладьє, Ж. Л. Барту, Й. Ріббентропа, В. Молотова, на міжнародній арені; <i>тлумачить і застосовує</i> поняття і терміни: „політика” „умиротворення”, „аншлюс”, „демилітаризована зона”, „судетська проблема”, „сепаратизм”, „Мюнхен”, „таємні протоколи”, „Антикомінтернівський пакт”, „вісь Рим — Берлін — Токіо”, „пацифізм”.</p>
8	<p>Тема 8. Друга світова війна. Причини, характер, періодизація Другої світової війни. Характеристика основних театрів воєнних дій у Європі в 1939-1940 рр. Початок та головні битви Великої Вітчизняної війни Радянського Союзу проти Німеччини та її союзників. Бойові дії у Південно-Східній Азії та на Тихому океані, у Північній Африці та Західній Європі. Формування антигітлерівської коаліції. Окупаційний режим та Рух Опору на</p>	<p>Студент (студентка): <i>визначає</i> причини, характер, періодизацію Другої світової війни. Залучають історичну карту; <i>характеризує та зіставляє</i> стратегії й тактики протиборчих сторін та їх реалізацію на основних театрах воєнних дій у Європі, Південно-Східній Азії та Тихому океані, Північній Африці та Західній Європі. Завершальний період війни в Європі та Азії.</p>

	<p>окупованих територіях. Зростання ролі жінки в умовах війни. Завершальний період війни у Європі та в Азії. Капітуляція Німеччини та її союзників.</p> <p>Політичні, економічні та соціальні наслідки Другої світової війни для народів світу. Зміна ціннісних орієнтацій людини в умовах війни. Створення ООН. Нюрнберзький і Токійський міжнародні трибунали над військовими злочинцями.</p>	<p><i>прослідковує</i> дипломатичні відносини, процес формування антигітлерівської коаліції; <i>аналізує</i> особливості окупаційного режиму та Руху Опору на окупованих територіях, його політичну орієнтацію та форми боротьби; зміну ролі чоловіка і жінки в повсякденному житті в умовах війни;</p> <p><i>відокремлює</i> політичні, економічні та соціальні наслідки Другої світової війни для народів світу.</p> <p>Хронологічно та територіально співвідносять події та явища теми;</p> <p><i>тлумачить, співвідносить і застосовує</i> поняття і терміни: „Друга світова війна”, „Велика Вітчизняна війна”, „блискавична війна”, „новий порядок”, „Рух Опору”, „Холокост”, „антигітлерівська коаліція”, „Другий фронт”, „Велика трійка”, „колабораціонізм”, „міжнародний трибунал”, „сюрреалізм”, „раціоналізм”, „пацифізм”.</p>
6	<p>Тема 9. Міжнародні відносини (1945 – початку XXI століття)</p> <p>Передумови, характер, етапи та прояви "холодної війни".</p> <p>Завершення "холодної війни".</p> <p>Боротьба з міжнародним тероризмом.</p> <p>Розширення Європейського Союзу та НАТО, місце України в цьому процесі.</p>	<p>Студент (студентка):</p> <p><i>називає</i> основні етапи холодної війни та їх хронологічні рамки; <i>показує</i> на карті поділ світу на два ворогуючі табори та військово-політичні блоки (НАТО, ОВД); основні регіони міжнародної напруженості (війна в Кореї, Карибська криза, В'єтнамська війна, Афганська війна, війна в Югославії, близькосхідний регіон, Іракська кампанія); <i>описує</i> передумови та прояви</p>

		<p>"холодної війни", періоди особливого загострення міжнародної напруженості в 1950—1960 роки; <i>характеризує</i> особливості курсу на розрядку міжнародної напруженості; сутність "нового політичного мислення" М. Горбачова. Аналізують процес завершення "холодної війни", роль регіональних конфліктів в сучасному світі; <i>дає</i> власну оцінку процесу розширення НАТО на Схід та місцю України в системі міжнародних відносин на початку ХХ століття; <i>тлумачить, співвідносить і застосовує</i> поняття і терміни: „холодна війна”, „паритет”, „розрядка”, НАТО, ОВД, ЄС, „геополітика”, доктрина обмеженого суверенітету „доктрина Брежнєва”, „нове політичне мислення”, „багатополісний світ”.</p>
6	<p>Тема 10. Американський континент: США, Канада та Латинська Америка (1945 роки – початок ХХІ століття) Утвердження США як провідної країни біполярного світу у повоєнний час та зміна ролі США наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття. Головні етапи повоєнного розвитку Канади. Латинська Америка. Особливості економічного соціального та політичного розвитку регіону в другій половині ХХ століття на початку ХХІ століття.</p>	<p>Студент (студентка): <i>називає і показує</i> на карті основні внутріполітичні події в США, Канаді та країнах Латинської Америки в другій пол. ХХ століття – на початку ХХІ століття; <i>описує</i> становище Сполучених Штатів у другій половині 40-роках - 70 – роках ХХ століття головні етапи повоєнного розвитку Канади, особливості економічного, соціального та політичного розвитку регіону в повоєнний час; <i>характеризує</i> стратегію „Нових рубежів” Дж. Кеннеді, Епоху Р. Рейгана, „Нову економічну філософію” Б. Клінтона, Кубинську революцію 1959</p>

		<p>року; <i>аналізує</i> причини утвердження США як провідної країни світу; процес ліквідації військово-диктаторських режимів та відновлення конституційного ладу в ряді країн Латинської Америки; особливості розвитку нових індустріальних країн латиноамериканського регіону на сучасному етапі; розвиток українсько-американських відносин на початку XXI століття; <i>дає</i> власну оцінку діяльності провідних політичних діячів цього періоду означених країн; <i>тлумачить, співвідносить і застосовує</i> поняття і терміни: „реконверсія”, „наддержава”, „двополюсний світ”, „маккартизм”, „сегрегація”, „расизм”, „уотергейт”, „неоконсерватизм”, „монотаризм”, „рейганоміка”, „хунтизм”.</p>
6	<p>Тема 11. Країни Західної Європи (1945-початок XXI століття) Західна Європа після завершення Другої світової війни. Німеччина. Внутрішньо та зовнішньополітичний розвиток Німеччини у другій половині XX століття на початку XXI століття. Велика Британія. Внутрішнє становище і зовнішня політика Великої Британії у другій половині XX століття – на початку XXI століття. Франція. Соціально-економічний та політичний розвиток Четвертої і П'ятої Республік. Зовнішньополітичні орієнтири Франції у другій половині XX століття. Італія. Соціально-економічний і</p>	<p>Студент (студентка): <i>називає</i> основні події у країнах Західної Європи другої половини XX століття – початок XXI століття; <i>показує</i> на карті зони окупації Німеччини, трансформацію Британської та Французької колоніальних імперій; <i>описує</i> політичні, економічні, соціальні еволюції у країнах Західної Європи в другій половині XX століття; „третій шлях” Т. Блера, процес проголошення республіки в Італії; <i>характеризує</i> німецьке та італійське „економічні дива”, нову східну політику В. Бранта,</p>

	<p>політичний розвиток країни другої половини ХХ – початок ХХІ століття.</p>	<p>соціально-економічний та політичний розвиток Четвертої Республіки. Становлення П'ятої республіки (1958 рік). Внутрішньополітичне становище Італії наприкінці ХХ століття - на початку ХХІ століття;</p> <p><i>визначає</i> роль плану Маршалла у відбудові повоєнної Європи, характер змін в розстановці політичних сил у повоєнному світі;</p> <p><i>аналізує</i> передумови, хід та наслідки об'єднувчих процесів у Німеччині 1989-1990 років, основні складові тетчеризму, державну програму боротьби з мафією в Італії;</p> <p><i>зіставляє</i> специфіку соціально-економічного та політичного розвитку Франції, Німеччини та Великої Британії в 70-ті роки ХХ століття – на початку ХХІ століття;</p> <p><i>аргументовано оцінює</i> політичних діячів: Л. Ерхарда, Г. Колля, Шарля де Голля, М. Тетчер.</p> <p><i>дає власну оцінку</i> перспективам участі України у інтеграційних процесах в Європі наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття;</p> <p><i>тлумачить, співвідносить і застосовує</i> поняття і терміни: „репатріація”, „грошова реформа”, „економічне диво”, „соціальне ринкове господарство”, „центризм”, „лейборизм”, „тетчеризм”, „третій шлях”, „еліта”, „мафія”, „корупція”, „патерналізм”, „тероризм”, „радикалізм”.</p>
8	<p>Тема 12. Країни Центральної та Східної Європи (1945 роки – початок ХХІ століття) СРСР від завершення епохи Сталіна</p>	<p>Студент (студентка): <i>називає</i> основні події в країнах регіону;</p>

<p>до розпаду Радянського Союзу. Встановлення прорадянських режимів у Польщі, Угорщині, Болгарії, Румунії, Чехословаччині, Югославії. Демократичні революції, особливості їх здійснення. Основні тенденції внутріполітичного розвитку країн регіону 90-х роки ХХ століття на початку ХХІ століття. Росія в 90-ті роки ХХ – на початку ХХІ століття.</p> <p>Нові незалежні держави на пострадянському просторі: здобутки, проблеми, перспективи.</p>	<p><i>показує</i> на карті кордони Центрально- та Східноєвропейських держав після Другої світової війни, СРСР, кордони держав, що постали після розпаду соціалістичної системи;</p> <p><i>описує</i> розвиток СРСР від завершення епохи Й. Сталіна до „перебудови” М. Горбачова, політичну, економічну й військову інтеграцію в країнах світового соціалізму в 1950 – 80 роки ХХ століття;</p> <p><i>характеризує</i> демократичні революції, методи їх здійснення;</p> <p>внутрішньополітичну ситуацію та зовнішньополітичні пріоритети нових незалежних держав, що утворилися (відновилися) після розпаду СРСР;</p> <p><i>визначає</i> причини розпаду СРСР; здобутки, проблеми, перспективи нових незалежних держав на пострадянському просторі;</p> <p><i>аналізує</i> основні фактори та напрямки становлення радянських режимів, причини кризових явищ у 60—70 роки ХХ століття в країнах регіону;</p> <p><i>зіставляє</i> шляхи внутріполітичного розвитку країн пострадянського простору наприкінці ХХ століття – на початку ХХІ століття;</p> <p><i>дає власну оцінку</i> трансформаційним процесам країн регіону на сучасному етапі, ролі країн Центральної та Східної Європи в інтеграційних світових процесах сучасності;</p> <p><i>тлумачить, співвідносить і</i></p>
---	--

		<p><i>застосовує</i> поняття і терміни: „депортація”, „десталінізація”, „хрущовська відлига”, „дисиденство”, „експансія”, „Празька весна”, „соціалізм з людським обличчям”, „оксамитові революції”.</p>
4	<p>Тема 13. Країни Азії та Африки в другій половині ХХ – на початку ХХІ століття. Розпад світової колоніальної системи. Етапи деколонізації. Шляхи та особливості розвитку незалежних держав Азії та Африки. Близькосхідна проблема та способи її врегулювання. Японія. Внутрішня та зовнішня політика Японії у другій половині ХХ — на початку ХХІ століття. Китай. Соціально-економічний та політичний розвиток країни у другій половині ХХ — на початку ХХІ століття. Індія. Перемога народів Індії в боротьбі за незалежність. Розвиток Індії наприкінці ХХ — на початку ХХІ століття.</p>	<p>Студент (студентка): <i>називає</i> основні події в країнах Азії та Африки; <i>показує</i> на карті держави, що утворилися після розпаду світової колоніальної системи; <i>описує</i> етапи деколонізації, шляхи розвитку незалежних держав; процес проголошення КНР; соціально-економічні експерименти китайських комуністів; боротьбу народів Індії за незалежність та їх перемогу; розвиток Індії наприкінці ХХ — на початку ХХІ століття; процес здобуття незалежності народами Африки; <i>порівнює</i> економічний та політичний розвиток країн Близького та Середнього Сходу (Туреччина, Іран, Ірак, Афганістан) в другій половині ХХ — на початку ХХІ століття; <i>характеризує</i> сутність близькосхідної проблеми, перспективи її врегулювання; внутрішню та зовнішню політику Японії наприкінці ХХ — на початку ХХІ століття; причини та процес реформування економіки Китаю наприкінці ХХ — на початку ХХІ століття; курс Дж. Неру та І. Ганді у внутрішній та зовнішній політиці Індії; <i>визначає</i> причини краху апартеїду на півдні Африки;</p>

		<p>розпаду світової колоніальної системи; <i>аналізує</i> економічний та політичний розвиток країн Близького та Середнього Сходу наприкінці ХХ — на початку ХХІ століття, сутність ісламського фактора; <i>дає</i> власну оцінку політичним діячам: Мао Цзедун; Хомейні, І. Ганді; <i>тлумачить, співвідносить і застосовує</i> поняття і терміни: "Рух неприєднання", "культ особи", "культурна революція", "апартеїд".</p>
6	<p>Тема 14. Розвиток культури (1945 роки – початок ХХІ століття) Глобальні проблеми людства. Основні напрямки НТР у другій половині ХХ століття та їх вплив на життя пересічного громадянина. Становлення постіндустріального (інформаційного) суспільства. Основні тенденції й течії розвитку світової культури. Загальна характеристика глобальних проблем сучасності та ймовірних шляхів їх подолання.</p>	<p>Студент (студентка): <i>називає</i> основні тенденції й течії розвитку світової філософії, літератури, образотворчого мистецтва, архітектури, музики, театру, кіно й спорту; глобальні проблеми сучасності; <i>описує</i> наукові відкриття, нові галузі науки, високі технології, інтеграцію науки і виробництва; <i>характеризує</i> основні напрямки НТР у другій половині ХХ століття та їх вплив на життя пересічного громадянина; <i>аналізує</i> зміни в соціальній структурі суспільства, якості життя людей провідних країн світу та країн, що розвиваються, процес становлення постіндустріального (інформаційного) суспільства; <i>дає</i> власну оцінку шляхам розв'язання глобальних проблем людства; <i>тлумачить, співвідносить і застосовує</i> поняття і терміни: "блакитні комірці",</p>

		"постіндустріальне суспільство", "інтеграція", "глобалізація", "інформаційне суспільство", "зелена революція", "постмодернізм", "поп-арт", "неореалізм", "сюрреалізм".
4	Підсумкове заняття	
104	Усього	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бураков Ю. В. та ін. Всесвітня історія: новітні часи. Підручник для 11 класу. – К.: Генеза, 2007.
2. Ладиченко Т.В. Всесвітня історія, 10 кл., 11 кл., підручник. – К.: А. С. К., 2006, 2007.
3. Полянський П.Б. Всесвітня історія. 10 кл., підручник – Генеза, 2004.
4. Рожик М.Є. та ін. Всесвітня історія. 10 кл., підручник - Генеза, 2004.
5. Бердичевський Я.М. та ін. Всесвітня історія, 11 кл., підручник. – Прем'єр, 2003.

Додаткова

1. Давлетов О.П. та ін. Всесвітня історія (посібник), 10 кл., 11 кл. – Просвіта, 2002.
2. Віднянський С.В. Всесвітня історія (навчальний посібник та компактдиск), 11 кл. - Дієз-продукт, 2004.
3. Гісем О.В., Мартинюк О.О. Всесвітня історія (методичний посібник), 11 кл. – Ранок, 2005.
4. Полянський П.Б. Всесвітня історія 1901-1945 рр. (посібник) 10 кл. - Генеза, 2002.
5. Бердичевський Я.М., Ладиченко Т.В. Всесвітня історія 1914-1939 рр. (посібник) 10 кл. - Прем'єр, 2002.
6. Ніколенко К.І., Муценко М.П. Тестові завдання зі всесвітньої історії – Грамота, 2008.
7. Всесвітня історія. Тести, 6-11 кл. (за ред. Л. Мисик) – Академія, 2007

Питання до диференційного заліку «Всесвітня історія»

1. Періодизація світового розвитку з 1914 по 1939 рр.
2. Причини та початок першої світової війни.
3. Паризька мирна конференція та її головні рішення.
4. Створення та діяльність Ліги Націй у міжвоєнний період.
5. Завершення складання Версальсько-Вашингтонської системи.
6. Прийняття та наслідки реалізації планів Дауеса та Юнга для Німеччини.
7. Російська революція 1917 року, її причини та початок.
8. „Новий курс” Ф. Рузвельта та його історичне значення.
9. Франція в 20-30 роки. Діяльність уряду Народного Фронту.
10. Тоталітаризм, ознаки тоталітарних режимів.
11. Установлення фашистської диктатури в Італії. Б. Муссоліні.
12. Встановлення нацистської диктатури А. Гітлера, наслідки цього для Німеччини та світу.
13. Громадянська війна в Іспанії 1936-1939 роки. Ставлення великих держав до цього конфлікту.
14. Відновлення державної незалежності Польщі. Ю. Пілсудський.
15. Утворення Чехо-Словаччини. Т. Масарик.
16. Мюнхенська угода і загарбання Чехо-Словаччини.
17. Національно – визвольна боротьба народів Індії в 20-30 роки ХХ століття. Діяльність М. Ганді.
18. Політика „умиротворення” агресора на передодні II світової війни, її наслідки.
19. Радянсько-німецький пакт про ненапад від 23 серпня 1939 року та таємний додатковий протокол до нього. Вплив угоди на подальший розвиток подій.
20. Створення антигітлерівської коаліції в роки Другої світової війни.
21. Створення ООН. Україна – співзасновниця ООН. Роль ООН в повоєнному світі.
22. Рух Опору в окупованих країнах Європи в роки Другої світової війни.

- 23.Кримська (Ялтинська) та Берлінська (Потсдамська) Конференції. Підсумки війни в Європі.
- 24.План Маршала, його роль у відбудові повоєнної Західної Європи.
- 25.США наприкінці ХХ- на початку ХХІ століття. Українці у США.
- 26.Діяльність М. Тетчер. „Тетчеризм”, його сутність та наслідки для Великої Британії.
- 27.П’ята республіка у Франції. Політика Шарля де Голя.
- 28.Об’єднання Німеччини, сучасний стан країни.
- 29.Демократичні революції 1989-1991 років у країнах Центральної та Східної Європи.
- 30.Причини розпаду Югославії, громадянська війна та її наслідки.
- 31.Японське „економічне диво”. Розвиток Японії на сучасному етапі.
- 32.Політика реформ у Китаї наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття. Українсько-китайські відносини.
- 33.Причини та початок „холодної війни”.
- 34.Розрядка міжнародної напруги у 70-х роках. Гельсінський процес.
- 35.Оздоровлення міжнародних відносин на рубежі 80-90 років. Закінчення „холодної війни”.
- 36.Міжнародний тероризм на сучасному етапі.
- 37.Інтеграційні процеси в сучасній Європі. Місце України в загальноєвропейському процесі.
- 38.Розширення Європейського Союзу та НАТО. Місце України в цьому процесі.

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
1. Початковий	1	Студент може витворити 2-3 події, дати, історичні постаті; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; виконує не більше ніж 20 % від загальної кількості тестів.
	2	Студент може усно відтворити кілька історичних термінів, явищ; повинен вибрати вірний варіант відповіді (на рівні "так-ні"); частково визначає хронологічну послідовність подій; може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; розрізняє окремі історичні події та явища без зв'язку між ними; виконує 20 % від загальної кількості тестів.
	3	Студент може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з історичними джерелами, слабо орієнтується в хронології подій; має лише загальне уявлення про історичну карту; відсутні сформовані уміння та навички; виконує 30 % від загальної кількості тестів.
2. Середній	4	Студент має початковий рівень знань; описує історичні події без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити логіку та хронологію подій, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником, картою, історичними документами; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує 45 % від загальної кількості тестів.
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює історичні поняття, наводить приклади, знає основні дати; орієнтується в хронології; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді карти, схеми; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує 55 % від загальної кількості тестів.
	6	Студент самостійно дає більшість визначень, самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу, може поверхово аналізувати історичні події та явища і робити певні висновки; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, володіє хронологією подій; користується додатковими джерелами (хрестоматія, карта, журнально-газетні публікації, комп'ютерні програми, Інтернет); виконує 65 % від загальної кількості тестів
3. Достатній	7	Студент правильно відтворює логіку історичних подій, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, аналізує явища, оцінює діяльність історичних постатей, наводить власні приклади на підтвердження висловлюваної думки; самостійно викладає матеріал теми, здатен з допомогою викладача скласти план реферату, виконати його та правильно оформити; самостійно користується додатковими джерелами історичної інформації; правильно використовує історичну термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує 75 % від загальної кількості тестів.

	8	Студент має достатньо повні знання, вільно використовує навчальний матеріал в стандартних ситуаціях; логічно висвітлює події з точки зору історичного взаємозв'язку; синхронізує історичні події; досконало володіє історичною та політичною картою; формулює та чітко аргументує власну думку; здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен опрацювати матеріал самостійно, вміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; виконує 80 % від загальної кількості тестів.
	9	Студент вільно оперує вивченим матеріалом, самостійно аналізує та систематизує історичні явища; знання може застосовувати у змінених, нестандартних ситуаціях; висловлює стандартну аргументацію при оцінці історико-політичних явищ; чітко тлумачить поняття; здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу, але потребує консультацій з викладачем; виконує прості творчі завдання; виконує 85 % від загальної кількості тестів
4.Високий	10	Студент має глибокі та повні знання історичних подій, явищ, лідерів; може визначати тенденції та протиріччя історичних процесів; робить аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно складає таблиці та схеми; вирішує творчі завдання; вільно орієнтується у нестандартних ситуаціях; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; виконує 95 % від загальної кількості тестів
	11	Студент здатен до самостійного вивчення матеріалу; вміє застосувати вивчений матеріал для винесення власних аргументованих суджень в практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний підготувати за підтримки викладача виступ на студентську наукову конференцію; самостійно знаходить інформацію (наукова історична література, мас-медіа, Інтернет, мультимедійні програми тощо); вільно оперує термінологією; вирішує проблемно-історичні завдання; самостійно в вирішує виконує 100 % від загальної кількості тестів
	12	Студент має системні знання, вміє їх самостійно набувати, представляє власні неординарні судження щодо історичних процесів та явищ; користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу історичних явищ; самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; активно використовує знання в практичній діяльності.

